

JAARVERSLAG 2016

Iedereen
is uniek bij
de Bibliotheek
Kop van
Overijssel

Kennislab

de Bibliotheek
Kop van Overijssel

1

De Bibliotheek Kop van Overijssel

“Wetenschap wordt niet geacht onder het bereik te zijn van den vrouwelijken geest of althans niet een gebied te zijn, waarop deze verdient rond te waren” (1861)

Bibliotheeken kennen al een lange traditie. In 1856 bijvoorbeeld werd in Arnhem een Bibliotheek geopend die twee dagen per week open was, vier uurtjes in totaal, voor alleen een ‘beschaafd publiek’. Actuele werken waren in deze Bibliotheek niet gewenst en gedurende jaren kwamen hier niet meer dan 20 bezoekers per jaar. Baron Sloet tot Slo huis vond dit een prachtig initiatief en zette zich er vervolgens voor in dat er Bibliotheeken in Overijssel kwamen, maar ook dat er in kazernes Bibliotheeken kwamen, want, zo liet hij het Parlement weten: “het ging om verbetering van het kazernewezens. Op vaste uren moest daar worden voorgelezen uit onderhoudende en nuttige werken, zoals dat in Engeland al gebeurde voor het werkvolk”, (uit Baron op Klompen, W. Costers, 2009)

Sinds de oprichting van de Maatschappij tot nut van 't Algemeen houden Bibliotheeken in Nederland zich bezig met de ontwikkeling en ontplooiing van het individu. Vooral voor relatief kleine Bibliotheekorganisaties is het nu een uitdaging om met beperkte middelen en budget in te steken op ontwikkeling en ontplooiing, niet alleen via papieren boeken, maar ook via diverse innovaties. Het laat meteen de kracht van de Bibliotheek zien. Bibliotheekorganisaties in Nederland weten zich keer op keer te vernieuwen, weten steeds weer te ontdekken waar de behoefte ligt, wat kansen en mogelijkheden zijn. De Bibliotheek Kop van Overijssel is hierin geen uitzondering.

Werden rond 1864 nog lezingen door de Bibliotheek georganiseerd rond bijvoorbeeld de gasmicroscopie, nu laat de Bibliotheek Kop van Overijssel publiek kennis maken met de 3d printer, de voedselprinter en een lasercutter.

Bij de lancering van de Bibliotheekwet in 2015 riep Minister Jet Bussemaker Bibliotheeken op zich opnieuw uit te vinden: “De Bibliotheek moet zich blijven aansluiten op de actuele behoefte van leden, partners en lokale overheden”. Het resultaat is inmiddels dat burgers in Steenwijkerland gebruik kunnen maken van alle landelijk en provinciaal ontwikkelde producten. Zo kunnen burgers landelijk ingekochte databanken raadplegen en gebruik maken van de landelijke digitale bibliotheek voor het lenen van E-books.

In 2016 waren er maar liefst 3,8 miljoen Nederlanders lid van een Bibliotheek. En terwijl jarenlang geroepen is dat jongeren niet meer lezen, is er bij de Bibliotheeken een trend te zien dat steeds meer jongeren juist lid worden van de Bibliotheek, terwijl er een afname is van volwassen leden. Landelijke cijfers laten zien dat het juist de jeugdboeken zijn die steeds meer geleend worden. Dat is natuurlijk ook dankzij een project als ‘Boekstart’ die de Bibliotheekwereld veel nieuwe leden oplevert. De Bibliotheek is geen organisatie meer die alleen boeken uitleent. Integendeel. Meer en meer dragen Bibliotheeken maatschappelijk bij door activiteiten op het terrein van onder meer educatie, laaggeletterdheid en basisvaardigheden aan te bieden.

2

Vestigingen

Verspreid over Steenwijkerland zijn er anno 2016 zeven bibliotheeklocaties, twee afhaal- en brengpunten en een uitleenpost. De vestigingen zijn Steenwijk, Vollenhove, Sint Jansklooster, Giethoorn, Kuinre, Oldemarkt en Steenwijkerwold. Er zijn afhaal- en brengpunten in Wanneperveen en Blokzijl. En een uitleenpost in Kalenberg.

3

Leden en lenen: de cijfers

In 2015 is het personeelsbestand gelijk gebleven met 8,9 fte. Er zijn 22 medewerkers die parttime in de Bibliotheekfuncties werken. In de bibliotheken werken 25 vrijwillige medewerkers en 5 vrijwillige bestuursleden. Daarnaast werken er nog 36 vrijwilligers via het taalpunt. Ook zijn er 14 vrijwilligers bij de Boek aan Huisdienst en zijn er 6 voorlezers.

De openingstijden van de vestigingen bij de Bibliotheek Kop van Overijssel bleven, net als in 2014, gelijk met, in totaal 60,0 uur per week. Wat betreft samenstelling van de collectie: deze is licht afgenomen. Het totaal aantal leden bleef gelijk + leden scholen VO+BO.

De Bibliotheek telt ruim 10.653 leden en daarmee scoren zij boven het landelijke gemiddelde. De Bibliotheek Kop van Overijssel blijft investeren in ledenwerf- en ledenbehoud campagnes. Het landelijk gemiddelde van het aantal uitleningen ligt in Nederland op 19 uitleningen per lid. Ook bij de uitleningen scoort de Bibliotheek Kop van Overijssel hoger dan het landelijke gemiddelde. Er zijn 31,9 uitleningen per lid. De virtuele of digitale Bibliotheek wordt steeds bekender onder leden en niet-leden.

Via de website www.bibliotheekkopvanoverijssel.nl kan informatie over activiteiten en nieuws uit de Bibliotheek worden opgezocht, maar ook kan er onder andere gebruik worden gemaakt van de catalogus van de Bibliotheek. Ook werd er gebruik gemaakt van apps als VakantieBieb, Luisterbieb, Bibliotheek Wise en de Bibliotheek. De Bibliotheek Kop van Overijssel communiceert steeds vaker via social media zoals Instagram, Twitter en Facebook.

“Vijf jongelingen uit de kolonie worden in Steenwijk in de boekdrukkunst opgeleid”,

via Delpher.nl, krantendatabank, 1894

"Vrijheid van ontwikkeling, eene kostelijke vrijheid, met geen goud te betalen",

Baron Sloet tot Slothuis, 1870

Jaarlijks werden in Steenwijkerland door de Bibliotheek Kop van Overijssel klanttevredenheidsonderzoeken gehouden. De wijze waarop versilde steeds, maar sinds 2015 wordt er samengewerkt met Ruigrok Netpanel. Via een website kunnen klanten uit de Kop van Overijssel zich opgeven voor deelname aan het BiebPanel en elk kwartaal krijgen zij vragen over een onderwerp. In 2016 zijn zo gegevens verzameld over de onderwerpen: toekomst van de Bibliotheek, collectie & informatiefunctie en klanttevredenheid. De uitslagen werden elk kwartaal op de site van de Bibliotheek Kop van Overijssel gepubliceerd en uit de gegevens volgden acties die door de medewerkers van de Bibliotheek zijn uitgevoerd.

OVERZICHT VAN ACTIVITEITEN IN 2016

Vijf functies

De Bibliotheek Kop van Overijssel organiseerde diverse activiteiten die vallen onder de vijf functies die genoemd worden in de Bibliotheekwet (kennis & informatie, ontwikkeling & educatie, lezen & literatuur, ontmoeting & debat en kunst & cultuur).

Het ter beschikking stellen van kennis en informatie

In de collectie van de Bibliotheek Kop van Overijssel zijn 70.322 materialen opgenomen. Via muziekweb is het voor Bibliotheekleden mogelijk cd's te lenen en via het E-book platform van de Bibliotheek kan er vanuit de luie stoel in huis E-books gedownload worden. Er zijn zelfs twee E-book ambassadeurs die uitleg geven over het gebruik van E-books op de E-reader, tablet, smartphone of pc. De weg naar het E-book platform wordt steeds vaker gebruikt in Steenwijkerland. Zo waren er in 2015 nog 4.180 uitleningen van E-books, in 2016 is dit al gestegen naar 7.827.

Het bieden van mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie

De Bibliotheek Kop van Overijssel faciliteert voor de Stichting Taal voor het Leven en helpt op die manier de basisvaardigheden van laaggeletterden verhogen. Via het project De Voorleesexpress stimuleert de Bibliotheek Kop van Overijssel de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt zij de taalomgeving thuis. Via het project Boekstart worden alle ouders van baby's in Steenwijkerland benaderd en krijgen zij de kans om al op heel jonge leeftijd te starten met taalontwikkeling van hun kind. Het KennisLab in de Bibliotheek Steenwijk is op zaterdag 8 oktober 2016 officieel geopend door wethouder Dieke Frantzen. Het KennisLab is een bijzondere locatie in de Bibliotheek waar iedereen, van jong tot oud, zich verder kan ontwikkelen in nieuwe digitale ontwikkelingen, zoals het 3d printen en ontwerpen én het lasersnijden.

Bevorderen van het lezen en het laten kennis maken met literatuur KINDEREN EN JEUGD

- Bibliotheekinstructies media educatie
- Groepsbezoeken van schoolklassen
- Klassikaal lenen door schoolklassen
- Voorleesmiddagen
- Kinderboekenweek: voorstelling Magali de Frémery: oh nee niet weer een boek
- Kinderboekenweek: schrijversbezoek van Andre Nuyens aan zeven scholen

- Nationale Voorleesdagen: met voorstellingen en voorlezen bij peuterspeelzalen
- Nationaal Voorleesontbijt op de Maargieshoeve
- Nationale Voorleeswedstrijd
- Leesclub met kinderen
- Woezel en Pip ochtend
- Workshops op scholen over AR en VR
- Muziek op schoot
- Schoen zetten voor Sinterklaas: schoenboekje
- VoorleesExpress
- Boekstart
- Workshops KennisLab
- Activiteiten van de Bibliotheek zijn opgenomen in het Cultuurmenu van de gemeente Steenwijkerland

VOLWASSENEN

- Nederland Leest: met debat met Özcan Akyol
- Week van de Alfabetisering: Taallunch
- Workshops KennisLab
- Boekenweek
- Schrijversfestival
- VUSO/Bibliotheek lezingen
- Taalhuis van Taal voor het Leven
- Online cursussen van de Bibliotheek
- Lezingen

Het organiseren van ontmoeting en debat

Bij ontmoeting en debat blijkt uit onderzoek dat inwoners uit Steenwijkerland behoefte hebben aan lokaal talent en lokale discussies. De Bibliotheek speelt in op deze behoefte en op lokale en regionale betrokkenheid. Het faciliteren van een ontmoetingsplek is een grote kans. In de vestigingen Oldemarkt, Steenwijk en Vollenhove is gratis WiFi. Tevens zijn er lees- en werkplekken en kan men een kopje koffie of thee gebruiken. Tijdens Nederland Leest is er een debat in de Bibliotheek Steenwijk geweest met als gast de bekende columnist Özcan Akyol. Aan het debat hebben zowel scholieren als geïnteresseerde burgers deelgenomen.

Het laten kennismaken met kunst en cultuur

Via lezingen, workshops en voorstellingen geeft de Bibliotheek Kop van Overijssel inwoners uit Steenwijkerland, van alle leeftijden, de kans kennis te maken met, en het ontwikkelen op het gebied van kunst en cultuur. Zo is de schrijfster Pauline Broekema op zoek geweest en waren er lezingen van bijvoorbeeld oud-wethouder Luc Greven, oud-burgemeester Marja van der Tas en over Iconen. Via Kopje Cultuur, het Schrijversfestival en via VUSO-lezingen was er aandacht voor kunst en cultuur.

"De tijd waarin wij leven heeft haast, veel haast",

Baron Sloet tot Slothuis, 1870

KENGETALLEN

2016

Subsidie	854.600,00
Formatie in fte	8,4
Openingsuren per week	141,5

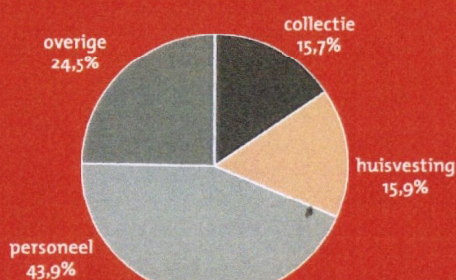
WERKGEBIED, KLANTEN EN UITLENINGEN

Aantal inwoners gemeente Steenwijkerland	43315
Aantal leden totaal	10653
0-18 jaar	6897
18 jaar en ouder	3756
Percentage inwoners lid	24,5%
Uitleningen totaal (incl. verlengingen)	339909
Uitleningen per lid	31,9
Uitleningen per inwoner	7,8
Uitleningen per medium	6,6
Uitleningen per formatieplaats	40465
Uitleningen uitleenposten	1045
Uitleningen e-books	7827
E-book leners	858
Aantal school- en instellingsabbonementen	127

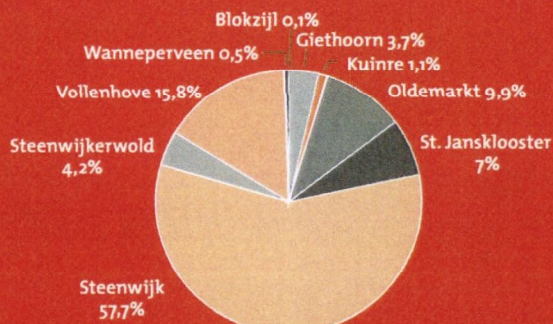
Facebook volgers	249
Kennislab	209
Twitter volgers	673

Collectie totaal	70322
Collectie volwassenen	39028
Collectie jeugd	31294
Collectie per lid	6,6
Collectie per inwoner	1,6

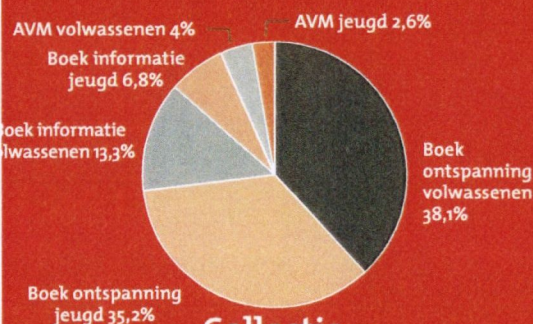
de Bibliotheek
Kop van Overijssel

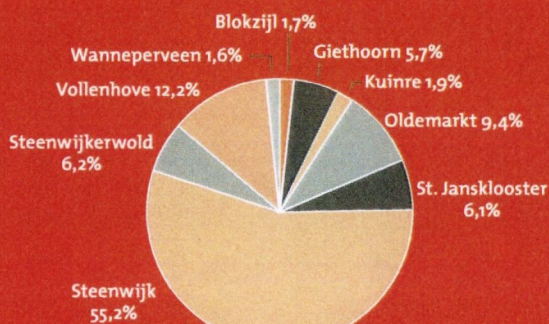
Uitgaven

Uitleningen

Collectie

Leners

Colofon

Redactie

Cijfers: Gerard van der Kuip
Tekst: Marjolein Lolkema

Directeur

Hans Hilbers

Bestuursleden

Dhr. Fokke Rosier (voorzitter)
Mevr. Dieuwke Nauta (secretariaat)
Mevr. Nancy Kuper (penningmeester)
Mevr. Hanneke Heeg
Dhr. Jan van Ginkel

Ontwerp en realisatie

MOOI graphic studio, Hasselt